

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Prætermissi Et In Alios Dies Relati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

PRÆTERMISSI ET IN ALIOS DIES RELATI.

Benedicti cum Beati titulo, Ordinis Observantium Reformatorem S. Francisci, translatio e sacrario in ecclesiam cœnobii S. Mariæ Jesu P. i. normi in Sicilia, hodie annuntiat ab Octavio Cajetano in Idea Operis de Vitis Sanctorum Siculorum, sanave sanctitatis illustrium. Est hic Benedictus cognomento Niger, et a Waddingo etiam a Sanfratello cognominatus, cujus dies natalis apud Arturum a Monasterio in Martyrologio Franciscano, et Hueberum in Menologio (sed hic sine Beati titulo) legitur ad diem 25 Januarii, ad quem in Opere nostro inter prætermisos relatus fuit. Si de cultu ejus constiterit, de eodem apud nos agi poterit in Supplemento ad citatum diem

xxv Januarii

Vel, ad quem ex aliis inter Prætermisos etiam relatus fuit, iv Aprilis

S. Metræ Senis martyris memoria hodie exstat in Mss., qui penes nos sunt, Fastis Copticis. Exstat ea in excuso Æthiopicum Kalendarium apud Jobum Ludolfum. Hic sanctus Martyr omnibus dubio procul unus idemque est cum S. Metra seu Metrano sene, Alexandriæ in excitata a populo idolatrico persecutione, quam Deciana haud diu post excepit, martyrium passo, atque apud nos jam dato ad diem, quo in Martyrologio Romano notatur, xxxi Januarii

S. Pauli Simplicis memoria signatur in Synaxario Sirmondiano Ms. et in Menæis eidem Mss. RR. PP. Prædicatorum concentus S. Marci Florentiæ. De hoc sancto Anachoreta in Opere nostro actum jam est

vi Martii

S. Joannis episcopi et confessoris, Ordinis Cisterciensis, memoria Valentis in Gallia hodie ponitur apud solum Hugonem Menardum in Martyrologio Benedictino, quo scilicet die anniversarium illius honorifice celebrari, etiam asserunt Sammarthani fratres tom. III Galliarum Christianarum in Episcopis Valentinensibus col. 1112. Verum nulla de eodem exstat memoria in Officiis propriis cathedralis ecclesiæ S. Apollinaris Valentis, quæ habemus typis edita anno 1664. In Kalendarium Ordinis Cisterciensis, anno 1617 Dionio excuso, Joannes ille annuntiat die 24 Junii; apud Chalemotum vero in serie Sanctorum, Beatorum, et illustrium ejusdem Ordinis Cisterciensis virorum, die 26 Aprilis: at de eodem, tam hoc, quam aliis diebus altum silent, quæ in Museo nostro exstant, Breviaria et Martyrologium laudati Ordinis, postremæ editioni Romani Martyrologii, auctoritate Benedicti XIV factæ, inter alia monastica Martyrologia ad calcem adjectum. Porro Majores nostri, tum in Prætermissis ad diem 26 Aprilis ex Chalemoto ac Buecelino, tum in Annotatis ad Vilam S. Petri archiepiscopi Tarentasiensis, tom. II Maii, pag. 326 promiserunt de eodem in Supplemento Operis nostri agendum die, quo obiit, 21 Martii, si ejusdem Vitam a Marchesio laudatam interea fuerimus nacti; quam cum nondum habeamus, deque illius cultu non consentiant scriptores, censuimus, hic quoque de eo abstinendum, expectandumque usque ad Supplementum die

xxi Martii

Benedictam, velut unam ex virginibus societatis

Ursulanæ, coloniarum Agrippinæ hoc die celebrat Wilsonus in Martyrologio Anglicano editionis anni 1640, in margine laudans Canisium in suo Martyrologio, nempe Germanico, ipsi passim adscripto, et Catalogum Sanctorum Hiberniæ. Sed quod ad Martyrologium Germanicum attinet, in hoc utriusque editionis Dilinganæ, anni 1573 et 1599, occasione S. Gallæ viduæ de quadam Benedicta meminit quidem, verum hanc non e societate Ursulanarum virginum facit, sed dicatam Deo virginem Romæ, ad diem 5 Novembris lectorem remittens. Catalogi vero Sanctorum Hiberniæ pro hodierna Benedicta citant idem Martyrologium Germanicum ad diem 21 Octobris, quo S. Ursula cum Sociabus suis colitur. At de Benedicta, cujus Martyrologium Germanicum, vulgo Constanianum, occasione S. Gallæ, hodie dandæ, mentionem facit, actum apud nos est ex S. Gregorii Magni Dialogis die

vi Maii

B. Placiti confessoris hoc die mentio fit in Philippi Ferrarii Generali Catalogo Sanctorum, qui non sunt in Martyrologio Romano. Eundem ille etiam præmisit, tam in eodem Catalogo, quam in altero Sanctorum Italiæ, ad diem 5 Junii. Est is passim Placidus dictus, ac Ordinis Apostolorum, cujus gesta et miracula Papebrochius noster illustravit dicto die v Junii

B. Joannis Vincentini (seu Vicentini) confessoris, Ordinis Prædicatorum, memoriam hodie in margine adscriptam habent Additiones Mss. Cartusie Bruzellanis, quem Majores nostri, quod de illius legitimo cultu non constaret, ex aliis ad 5 mensis Junii inter Prætermisos reposuerunt; sed postea de ejusdem cultu melius edocti, illius cum Beati appellatione gesta illustrarunt die

ii Julii

In Argadia, S. Muredachi, culdei et eremite. Ita ad hunc diem Philippus Ferrarius in Catalogo generali Sanctorum, qui non sunt in Martyrologio Romano, laudans in Annotatis Kalendarium Scoticum, asserensque, illum magna in veneratione haberi. Forte per Kalendarium Scoticum designavit Menologium Scoti cum Thomæ Dempsteri, in quo ad eundem diem legitur: In Argadia, Muredachi, culdei, cognomento Bardi, subditurque breve elogium manifeste fabulosum, ac propterea hic non describendum. Florarium nostrum Ms. Sanctorum die 15 Septembris meminit Muredachi episcopi, quem decessor meus in Prætermissis ad eum diem utcumque suspicatus est, forte diversum non esse ab hodierno Ferrarii, ideoque hujus rei examen ad præsentem diem remisit. At Muredachus hodiernus, nec apud Ferrarium, nec apud Dempsterum, episcopus appellatur, sed solum Culdeus, seu monachus, aut clericus, et eremita. Inter Missas proprias Sanctorum patronorum Franciæ et Hiberniæ, auctoritate Clementis XII summi Pontificis Parisiensibus typis editas, una occurrit die 11 Julii in festo S. Muredachi, episcopi et confessoris, Alladensis patroni generalis. Verum, ut hunc diversum credam ab hodierno, præter dignitatem episcopalem suadet etiam locorum diversitas. Argadia enim, seu Agathelia, vulgo Argile, provincia est Meridionalis Scotiæ proprie dictæ, sedes autem Alladensis est in Connacia, Occidentalis Hiberniæ provincia, teste Colgano in

An-

- A Annotatis ad *Vitam septimam S. Patricii pag. 180. num. 436; sed sanctus ille Muredachus, seu Muredachus, ibidem dicitur coli in sua ecclesia, ac Martyrologiis inscriptus esse die 12 Augusti. Muredachum apud Ferrarium ex Dempstero memoratum non possum ex horum fide inter Sanctos Operi nostro inserere; de Alladensi autem episcopo agi poterit in Supplemento ad unum e duobus memoratis diebus xi Julii, aut xii Augusti.*
- S. Apollinarem, episcopum Ravennatem Wandelbertus in suo metrico Martyrologio apud Acherium tom. II Collectionis scriptorum, pag. 53, hodie duobus hisce versiculis celebrat:
- Ternas tum Nonas Apollinaris honorat
Præsul, templa frequens cujus Ravenna coronat.
- Eundem jam annuntiaverat in eodem metrico ibidem pag. 50 ad 23 Julii, ubi sic canit:
- Hic decimam præclarus Apollinaris honorat.
- Illius sacra memoria in Martyrologio Romano, gestaque apud nos exposita sunt ad eundem diem* xxxiii Julii
- B S. Gallum, Augustæ Prætorix in Pedenontio episcopum, e Martyrologis, quos consului, solus Castellanus in Martyrologio suo Universalis memorat hoc die, quo ille obiisse legitur in epiaphio suo. Haud scio, an Gallus hic præsentis alicujus determinato die cultum aliquem habeat; sed in Opere nostro ad diem 7 Septembris occasione S. Grati, vel Grati, ejusdem sedis episcopi, pag. 76 et sequenti, data Appendix est de laudati Galli ætate, in qua legere est, quidquid de eodem novimus. Adeat igitur studiosus lector locum assignatum die vii Septembris
- Aimardus, Aymardus, seu Ademar, abbas Cluniacensis, hoc die, quo obiit, cum Sancti titulo legitur apud Wionium, Menardum, Dorgainum et Ferrarium. Cultum illius indicavit Joannes Trithemius lib. III de viris illustribus Ordinis S. Benedicti, cap. cxcviii in fine brevis elogii ejus dicens: Cujus festum agitur apud Cluniacenses Idibus Septembris. Ast Mabilionius in Actis Sanctorum Sæculo v Benedictino, pag. 324 hæc Trithemii verba sic excipit: Nescio, unde id acceperit Trithemius: nam nulla de Aymardo mentio est in vetustis Cluniaci Breviariis, nulla mentio in divinis Officiis. Immo in Martyrologio Benedictino (*Wionii ac Menardi*) memoria ejus habetur, non Idibus Septembris, sed tertio Nonas Octobris, ubi SANCTUS AYWARDUS ET SANCTITATE, ET MIRACULORUM GLORIA CELEBRIS prædicatur. Sanctitatem non infitior, tametsi eum SANCTUM pronuntiare non ausim. Hæc Mabilionius, qui deinde ibidem a titulo Sancti abstinens nihilominus ejusdem Beati Aymardi, abbatis Cluniacensis tertii, Elegium historicum dedit. Nos vero, cum de illius cultu nobis non constet, de eodem velut Beato hic agere non possumus; non enim de cultu illius quidquam certius novimus, quam ad diem 12 Septembris, ubi inter Prætermisissos in Opere nostro recensitus fuit.
- Conwallinus, vel Conwallanus, abbas Hiensis in Scotia, hodie occurrit in Wilsoni Martyrologio Anglicano utriusque editionis, annorum scilicet 1608 et 1640, et apud Davidem Camerarium lib. III de Scotorum fortitudine etc., Philippum Ferrarium in Catalogo generali, Octobris Tomus III.
- qui in Romano Martyrologio non sunt, atque Wionium in Appendice ad Martyrologium Benedictum lib. III de Ligno vitæ. Posterior hic, quem secuti priores sunt, illum Conwallanum appellans, inter eos Sanctos reposuit, quorum natales aut ignorantur, aut nulli coluntur in Ecclesia; quod Wilsonus quoque in priori editione per appositum asteriscum indicavit. Wionius, qui, ut dixi, aliis prævit, laudavit Lestæum lib. IV de Rebus gestis Scotorum, apud quem ego, illum fuisse, lego, insignem Hiensium monachorum abbatem, morumque magistrum, sed religioso aliquo cultu, vel appellatione Sancti honoratum non invenio.
- Faustinium confessorum hodie breviter ac loco ultimo sic annuntiat nostrum Ms. Florarium Sanctorum: Item beati Faustini confessoris. Faustinum illum nominat Usuardini Martyrologii aucti editio Luleco-Coloniensis apud Solerium nostrum, ubi pariter in fine hujus diei legitur: Eodem die, beati Faustini confessoris. Consonat editio Greveni, similiter brevissime inquit: Faustini confessoris. Accedit etiam Franciscus Maurolycus, in Martyrologio suo æque jejunè habens: Item Faustini confessoris. Novimus quidem inter martyres ac confessores ejus nominis aliquos, at nescimus, quis hic sit sine loco aliisque adjunctis annuntiat. Hoc ipso die inter martyres Messanenses aliqui Faustinum memorant. An is forsitan a reliqua classe martyrum avulsus fuerit, et velut confessor seorsum repositus?
- Gualterus a Mauritania sacri Ordinis Præmonstratensis, primus abbas monasterii S. Martini Laudunensis, ac deinde ejus civitatis Laudunensis episcopus, cum Beati titulo memoratur a Joanne Chrysostomo vander Sterre in Natalibus Sanctorum laudati Ordinis. Beatum illum etiam nominat Joannes le Paige in Bibliotheca ejusdem Ordinis part. 1, ubi a pag. 445 illius etiam Vitam dedit; neuter tamen ejus cultum docet. De eodem præter Præmonstratenses agunt Gallix Christianæ continuatores tom. IX, col. 532 et sequenti in episcopis Laudunensibus, ac rursus col. 662 et 663 in Syllabo abbatum S. Martini Laudunensis, utrobique illum Galterum de saint Maurice appellantes. Constat illum præclarum et insignibus virtutibus ornatum virum fuisse; sed cum cultum illius nec apud hos scriptores, qui præterea a Beati vocabulo abstinere, nec apud alios etiam Præmonstratenses assertum probatumque inveniamus, non possumus eundem inter Sanctos Beatosque recensere.
- Guerwicus, Waldsassensis in Germania Ordinis Cisterciensis monachus, velut Beatus hodie legitur in ejusdem Ordinis Menologio apud Henriquezium, et in quodam Catalogo Sanctorum ac Beatorum laudati Ordinis, a Sigismundo Alberti anno 1712 Monteregali typis vulgato. Admirandam conversionis et conversationis hujus beati Viri historiam (inquit in Annotatis suis mox laudatis Henriquezium) narrat Bruschi loco citato, ubi lector multa videre poterit. Laudaverat autem Gasparem Bruschi in Chronologia monasteriorum Germaniæ, cujus solam Centuriam primam habemus, quæ usque ad monasterium illud non pertingit. De eodem monasterio et Guerwico legi etiam potest Augustinus Sartorius in Cistercio bis tertio pag. 1023, verum hic a titulo Beati abstinere,

A abstinere, quem cum ego aliunde ei vendicare nequeam, cogor hujus illustris Viri gesta præterire.

S. Justinae virginis translatio hoc die habetur in *Mss. Additionibus Bruzcellensibus ad Grevenum*. Cum plures sint hujus nominis sanctæ virginis, ex data annuntiatione nequimus pronuntiare, de cujus Justinae translatione hic agatur.

Raymundum a Capua, cognomento de Vineis, *XXIII generalem magistrum Ordinis Prædicatorum, hodie memorat Jacobus Lafon in Anno Dominicano, et cur Beatum appellet, docet verbis Gallicis, quæ Latine subjicio*. Cum Clemens VIII Papa Beati titulum tribuat venerabili patri Raymundo a Capua in duobus Brevis, datis die xviii Octobris anni mxcv et xxiii Februarii anni mxc, in quibus facultatem faciens Ordini Prædicatorum recitandi Officium de S. Agnete de Monte Politiano, ait, *LECTIONES illius excerptas esse e Vita a B. Raymundo, ejusdem Ordinis generali Magistro, scripta: (« Quam fideliter scripsit beatus Ray-*

B mundus, Magister generalis Ordinis Prædicatorum») nemo ægre feret, quod eundem ei titulum cum omnibus auctoribus Ordinis nostri tribuam. *Ex hisce satis liquet, de ejusdem cultu nihil innotuisse Lafono. Echarodus in Bibliotheca Scriptorum sui Ordinis tom. I ipsius elogium texens, eundem beatæ memoriæ appellat, de veneratione vero solum ait: Obiit Nuribergæ anno mcccix, in nostra ibidem ecclesia sepultus, cum non vulgari sanctitatis opinione; unde in nostris Annalibus BEATI titulo vulgo insignitur. Ibidem et apud laudatum Lafonem præterea dicitur corpus illius Neapolim translatum fuisse, et ad altare majus conventus S. Dominici depositum, quod tamen ubi modo sit, nesciri addit Lafonus. Ex hujus venerabilis Raymundi Opusculis Majores nostri bina dedere; Vitam scilicet S. Agnetis de Monte Politiano ad diem 20 Aprilis, Vitamque S. Catharinae Senensis ad 30 ejusdem mensis. At dolemus, quod de ejusdem venerabilis Viri cultu nihil noverimus, quod ei locum in his Actis Sanctorum vendicare queat.*

C Rixfridum, *Ultrajectensem in Belgio episcopum, velut Sanctum, sui que Ordinis Benedictini Religiosum, hoc die celebrant Arnoldus Wionius in Ligno vitæ, Dorgainus in Calendario, et Menardus in Martyrologio Benedictinis. Notus est Rixfridus, alias etiam Ritzfredus, Ricofridus, Riesfridus et Ryckfridus appellatus, in catalogis episcoporum Ultrajectensium, in quibus septimum locum obinet, sed absque Sancti ac Beati titulo. In illius cultum etiam frustra indagavi in Brevariis et Calendariis diœcesis, cui episcopus præfuit.*

Suerus, *Macenariæ in Lusitania abbas, qui Cisterciensium disciplinam in illud monasterium primus induxerit, velut Beati titulo honoratus, hodie legitur in Menologio Cisterciensi Chrysostomi Henriquez. Facile ipsi credimus, illum magna sanctitatis opinione, ut ait, in pace quievisse; sed ut eidem inter Sanctos Beatose hic locum demus, requirimus legitimum cultum, quem neque ex laudato Henriquezio, neque ex tomo I Chronicorum Bernardi de Brito lib. v, cap. 4, quem locum ille laudat, possumus probare.*

Turpini Remensis episcopi depositionem, cum addita Sancti appellatione hodie refert nostrum

Ms. Florarium Sanctorum. Sanctum eundem etiam appellant Petrus Galesinius in Martyrologio suo Romano, et Constantinus Ghinius in Natalibus sanctorum Canonicorum, ambo ad diem 28 Januarii; ubi Majores nostri in Prætermissis jam observarunt, Turpinum hunc, qui ab aliis etiam Tulpinus ac Tilpinus vocatur, præclerum quidem meritis præsulem fuisse, sed cultu carere, quo eundem deinde donatum fuisse, nondum didimus.

Joannes Arragonensis in Bosna Croatiae, Jacobus Donzellus in Emilia, Nicolaus Amans in Gallia,

Josephus Eugubinus Spoleti,

Petrus Cordubensis in territorio Cantiani episcopus,

Rufinus a Speranza apud insulas Philippinas, velut Beati confessoris Ordinis Minorum, nec non

Eufrasia virgo abbatisa Ordinis S. Francisci Ulyssipone in Lusitania, cum Beatæ similiter titulo, referuntur hodie apud Arturum in Martyrologio Franciscano; de quorum cultu dum nobis constiterit, de iisdem alibi apud nos agi poterit.

Sabini Junioris episcopi et Hieraidos seu Heraidos e civitate Memphi certamen una cum Theodoti archiepiscopi Ephesini et Malphetis memoria hodie notatur in Bibliothecæ Ambrosianæ Menæis Græcis *Mss.*, et in Græco incerti auctoris Synaxario. Ad hæc Sabinus, Hierais seu Herais et Theodotus etiam memorantur in Menæis Græcis *Mss. PP. Prædicatorum conventus S. Marci Florentiæ*. Verum nec hos, nec Malphetem ullis aliis sive Græcis sive Latinis Fastis sacris inscriptos, alibi invenio. Sancti quidem reperiuntur Sabino et Hieraidi seu Heraidi hic memoratis homonymi; verum neutrum ex his cum quopiam ex illis asseverare possumus eundem. Quod autem ad Malphetem et Theodotum pertinet, quemadmodum Fasti sacri tam Græcorum quam Latinorum excusi nullam prorsus Sanctam, cui nomen fuerit Malpheti, recensent, sic nec Theodotum, qui Ephesinus fuerit archiepiscopus, commemorant; quod ultimum præterea etiam non fit in Ephesinorum Catalogo, quem tom. I Orientis sacri pag. 672 et seqq. suppeditat Michael Leguien. Sabinus itaque, Hierais seu Herais, Theodotus et Malphetes, quos laudali Fasti sacri hodie celebrant, nobis satis noti non sunt, ut de eis, tanquam de Sanctis, agamus.

Abahor et Susiæ et filiorum martyrum commemoratio hodie signatur in *Mss. nostris Fastis Copticis. Filii Abahor et Susiæ, qui hic absque nomine memorantur, diversi verosimillime non sunt a binis Susannæ ejusdem liberis, qui hodie etiam inscribuntur Calendario Æthiopum apud Ludolfum, ibique vocantur Horus et Agatho Verum nec Horus et Agatho, nec Abahor et Susia seu Susanna, illorum parentes, satis nobis noti sunt, ut vel uni ex eis locum inter Sanctos tribuamus.*

Belaphiæ et Vacasii martyrum meminit posterius *Kalendarium Copticum Seldeni. Idem etiam facit apud Jobum Ludolfum aliud Kalendarium itidem Copticum, ita tamen ut in hoc masculina terminatione efferatur Belaphius, et pro Vacasio scribatur Wachasus: rectene id fiat, an secus, non magis habemus compertum, quam quo nomine aut jure Belaphia seu Belaphius.*

A phius, et Vacasius seu Wachasus in binis laudatis Kalendariis Martyres vocentur. Illos adeo, utpote nec aliunde præterea satis cognitos, in Opere nostro accensere Sanctis, neutiquam audeamus, quamvis etiam a Castellano in Martyrologium Universale videamus illatos. Cosmæ monachi tremenda et utilis visio hodie memoratur in magnis Græcorum Menæis excusis et Menologio Sirletano. Verum hunc Gosmam, qui sub Romano Lacopeno, Orientis imperatore, vitam monasticam, relicta aula Constantinopolitana, amplexus, et brevi post monasterio ad Sangarin seu Sagarin fluvium narratur fuisse præfectus, nuspiam vel Sancti appellatione vel cultu Sanctis deferrî solito honoratum invenio. De eo adeo in Opere nostro tractari non debet ac proin nec de visione illa, eidem oblata, quam, qui voluerit, fuscè expositam legere poterit in laudatis Menæis, ut etiam apud Raderum, qui ex his illam, Latine reddidit, in suam Sanctorum Viridarium intulit.

B Petri, Alexii et Jonæ metropolitaram Kioviensium et totius Russiæ thaumaturgorum memoria seu festum hodie annuntiat in Ms. Menologio Slavo-Russico, anno 1688 cum Majoribus nostris a prænobili ac generoso domino, barone de Sparwensfeld, communicato. Menologio huic accedunt Synaxarium Ruthenicum, et Kalendarii Russici Fragmentum. Ac primum quidem e binis hisce posterioribus monumentis, quod a P. Georgio David Societatis nostræ Moscæ missionario sub sæculi præteriti finem accepimus, sic habet: Tota die (5 Octobris) canitur Officium trium sanctorum Petri, Alexii et Oni * Kyoviensium et totius Russiæ Thaumaturgorum; postremum vero, quod cura etiam et studio laudati Sparwensfeldii tenemus, insuper nos docet, festum illud anno secundum Mosco-Russos orbis conditi 7104 seu Christi 1596 fuisse a Theodoro, magno Moscoviæ duce, et Jobo patriarcha Moscovitico, ac proin a schismaticis institutum, ut adeo ex eodem festo nihil omnino pro sanctitate Petro, Alexio et Jonæ asserenda habeatur. Nec hanc, quantum apparet, aliunde sat certam effeceris. Quo id probatum demus, a Jona ducamus initium. Hic quidem verosimillime alius non est, quam Jonas, qui Menologio et Synaxario Russicis mox citatis ad 30 Martii, iterumque priori e binis hisce monumentis ad 15 Junii sub metropolitæ Kioviensis appellatione inseribitur; verum hic ipse probabilissimus est Jonas ille schismaticus, qui circa medium sæculum xv Moscæ sedem tenuit, titulumque nihilominus metropolitæ Kioviensis adhibuit. Ad præliminarem ad tom. II Septembris de conversione et fide Russorum Dissertationem num. 105 et binis seqq., ubi etiam, contra ac sensit Papebrochius, Jonam Hlesnam, metropolitam Kioviensem, a Jona jam dicto, qui ad 15 Junii Menologio Russico inseritur, invenies esse diversum, Sanctisque, ut ut etiam Orthodoxorum, non annumerandum. Quod jam ad Alexium et Petrum pertinet, Henschenius quidem ad diem 12 Februarii, quo in Ephemeridibus Græco-Moscis figuratis aliisque Fastis Russicis Alexius metropolitæ Kioviensis memoratur, Vitam hujus, tamquam Sancti, typis vulgavit, aliique e Majoribus nostris loco non uno de Petro metropolitæ Kioviensi, tamquam de Sancto, fuere locuti; verum

Stillingus Dissertationis supra laudatæ num. D 90, re maturius discussa, expungenda recte credidit, quæ in Opere nostro de Petri et Alexii sanctitate sunt dicta; ita autem existimavit, quod tum de fide eorum Catholica, tum etiam de cultu apud Russos cum Ecclesia unitis seu Catholicos non satis constet; quod ultimum tamen de cultu, ut apparet, immemorabili ante decretum Urbani VIII debet intelligi. Ita autumo, quod hodie a Russis unitis, saltem aliquot, Petrum et Alexium coli, indicet Ignatius Kulczynskius e Russicis Ordinis S. Basilii monachis unitis SS. Sergii et Bacchi ad montes Romæ rector. Etenim Operis sui, quod Specimen ecclesiæ Ruthenicæ cum Sede Apostolica Romana semper unitæ inscripsit, annoque 1733 Romæ prælo edidit, parte 1, pag. 9 et 62 affirmat, in Anthologio suo, quo scilicet ipse (neque enim illud aliam ob causam, quantum opinor, suum vocavit is scriptor) aliique adeo, ut verosimile apparet, Basiliani monachi uniti ad quotidianum Horarum Canonicarum pensum uterentur, Officium proprium de Petro metropolitæ Kioviensi, aliudque de Alexio metropolitæ itidem Kioviensi proponi.

E Damiani, Jeremiæ Prosorlivi et Matthæi Prosorlivi, Crypticorum seu Cryptensium in Russiæ monachorum, mentionem etiam ad hunc diem facit nostrum, quod jam supra fuit laudatum, Menologio Slavo-Russicum Ms. his verbis: Item Patrum Petschiuricorum (quasi, notatur in margine, Crypticorum seu in Cryptis habitantium) Damiani presb., qui sanator erat omnibus infirmis oratione et sancto oleo; Jeremiæ Prosorlivi, cujus sermo reliquos monachos in ecstasim redegit, et Matthæi Prosorlivi. Hi fuere tempore Theodosii Hegumeni. E tribus hic memoratis monachis nuspiam alibi Jeremiam signatum reperimus, ut plane nobis sit ignotus, ac proin Operi nostro inter Sanctos non inserendus. Quod autem ad duos reliquos spectat, distincti hi omni dubio procul non sunt a Damiano et Matthæo monachis Cryptensibus, per Ignatium Kulczynskium, ad hunc pariter diem in Specimine ecclesiæ Ruthenicæ cum S. Sede Apostolica Romana semper unitæ, parte 1, pag. 47 notatis. Suadet id tum adductum ibidem et pag. seq. ab hoc scriptore Matthæi elogium, in quo hic, cum sacerdotio esset initiatus, multos infirmos, quos, jubente abbate, oleo benedicto inunxerat, sanitati restituisse narratur; tum etiam præmissum elogio monitum, quo ambos, Damianum scilicet et Matthæum, sub Theodosio Hegumeno floruisse, docemur. Jam vero cum hic Theodosius verosimillime alius non sit, quam Theodosius Pieczarensis ad Kioviæ abbas seu hegumenus, quem anno 1074 obdormisse in Domino, parte eadem Operis mox citati pag. 18 scribit Kulczynskius, de Damiani et Matthæi fide Catholica dubitandum idcirco non apparet, quod eos sæculo xi floruisse; ex dictis sit consequens, tuncque Russi fuerint Catholici, quemadmodum ante tomum 2 Septembris in Dissertatione de conversione et fide Russorum § vi dilucide probat Stillingus. Adhæc cum Kulczynskius elogium, quod ad dictum diem Damiano et Matthæo adornat, ex Ustavo suo, id est, Horologio seu libro, ad Officium ecclesiasticum a Russis Unitis seu Catholicis adhiberi etiam solito, offirnet partim deprom-

- A ptum, de illorum apud Russos Catholicos seu unitos, saltem Basilianos monachos, cultu dubitandum pariter idcirco non videtur, quod hi Græcorum exemplo in Horologio, aliisque libris, quibus ad Horarum Canonicarum pensum uti assolent, alios, ut apparet, elogiis non exornent, quam quos pro Sanctis habent coluntque. Attamen cum, notante ipsomet Kulczynskio in Operis sui Præfatione, Ustavum seu Horologium, cui cum elogio inscribuntur Damianus et Matthæus non citius quam anno 1679 fuerit typis excusum, nec aliunde habeamus comperitum, an duo hi monachi centum annis ante decretum Urbani VIII, anno 1634 emissum, a Ruthenis unitis seu Catholicis cultu ecclesiastico fuerint affecti, referre illos in Opere nostro inter Sanctos non audeamus.
- S. Fides V. M. Agenii in Gallia hodie inscripta legitur in Martyrologio, Viola Sanctorum vulgo appellata. Eam dabimus cum Romano aliisque Martyrologiis ad diem vi Octobris
- S. Apollinaris, Bituricensium in Gallia episcopi, solus Constantinus Ghinius in Natalibus sanctorum Canonicorum meminit ad 23 Julii, unde in Prætermissis a Majoribus nostris ob rationes ibidem allatas remissus fuit ad diem 6 Octobris. Revera hoc posteriori die memoria illius agi dicitur in Gallia Christiana Claudii Roberti, Sammarthanorum fratrum, Dionysii Sammarthani, et in Ms. Calendario ecclesiæ Bituricensis. At in Hagiologio Franco-Galliæ Labbei, pridie, seu 5 Octobris, quo die eundem obiisse, scribunt Joannes Chenu in Chronologia archiepiscoporum Bituricensium, Catherinus in Sanctuario item Bituricensi, et anonymus scriptor Elogii ejusdem Apollinaris apud Labbeum tom. 2 Bibliothecæ Ms., pag. 35. Apud nos quoque in Commentario de S. Sulpitio Pio, ejusdem sedis antistite, tom. II Januarii, pag. 167, num. 16 promissum est, fore, ut de hoc S. Apollinare die 3 Octobris ageretur. Rursum in alio, quod habemus, Ms. Calendario ecclesiæ Bituricensis memoria illius ponitur die 4 Octobris. In hac Calendariorum, scriptorumque varietate, nescimus, quid potius amplectendum sit, lectoremque remittimus ad diem vi Octobris
- C Beati Romani episcopi memoriam hodie faciunt Additiones Bruzcellenses ad Usuardum Greveni. Est hic haud dubie S. Romanus episcopus Autissiodorensis, de quo cum Romano Martyrologio aliisque agemus postridie, sive die vi Octobris
- S. Renatum, Surrentinæ in regno Neapolitano civitatis episcopum, quem hodie annuntiat Anonymorum Chronicon tom. II Historiæ Casinensis, pag. 848, eodem die ad Superos emigrasse, scribit David Romæus in Quinque divis Custodibus ac Præsidibus urbis Surrenti; eique consentiunt Philippus Ferrarius in utroque Catalogo Sanctorum, Julius Cæsar Capacius parte 3 tom. IX Thesauri Antiq. et Hist. Italiæ, col. 107, et Ughellus tom. VI Italiæ sacræ auct. col. 596; contra vero Vita S. Renati excerpta ex Ms. codice archivi episcopatus Surrentini, alteraque accepta ex Bibliotheca RR. PP. Theatinorum Neapoli, quam utramque Ms. habemus; Usuardinus item codex Vaticanus apud Sollerium nostrum in Auctariis, Joannes Antonius Summontæus in Historia civitatis et regni Neapolitani, et Castellanus in Martyrologio Universali, diem 6 Octobris, D
- velut ipsi emortualem, aut certe ejusdem venerationi dicatum, statuunt. Ab his omnibus longe recedunt Andegavenses in Gallia, qui in suæ ecclesiæ Breviario S. Renatum, velut suum quoque aliquamdiu antistitem, 12 Novembris venerantur; ad quem diem etiam Majores nostri de eodem apud nos actum iri, plus semel promiserunt. Ut sit, nos, habita congrua ratione diei, quo S. Renatus Surrenti colitur, de eodem agere decrevimus die 6 Octobris: si vero contra communem Surrentinæ et Andegavensis ecclesiarum sententiam aliquando appareat, Andegavensem Renatum diversum a Surrentino esse, de illo etiam agi poterit assignato die 12 Novembris. Vide itaque interim diem vi Octobris
- Osythæ virginis et martyris hodie meminit Grevenus. Nota est hæc sancta Virgo regia, ab aliis ad 3, ab aliis ad 4 Junii relata, uti apud nos ad hos dies in Prætermissis observatum est. Ast in Martyrologio Anglicano aliisque rectius annuntiat die, quo etiam ejusdem Vitam exhibet Laurentius Surius, vii Octobris
- Clari episcopi confessoris mentio fit in Additionibus Ms. Bruzcellensibus ad Grevenum. Verisimillime indicatur S. Clarus, quem Namnetenses in Britannia Minori primum suum episcopum colunt. De eo igitur vide dicenda ad diem, quo inscriptus Martyrologiis est, x Octobris
- S. Scubilius hoc die legitur in veteri Ms. Calendario ecclesiæ S. Aniani Aurelianensis in Gallia, diciturque ibidem tunc coli Officio novem Lectionum ritu duplici. Haud dubie Scubilius hic, alias Scubiculus et Scaviculus dictus, unus est e sociis martyribus S. Nicasii, vel Nigasi, in pago Vilcassino passis, quorum omnium corporum translatio in Opere nostro ex Martyrologiis annotata est in Prætermissis ad diem 14 mensis Junii, ubi et S. Scubilius remissus est ad diem, quo cum Sociis inscriptus Romano Martyrologio legitur, xi Octobris
- B. Mauritius Ordinis Cisterciensis, monasterii, quod ab eo nomen traxit, in Corisopitensi Britannicæ Minoris diocesi abbas, in Actis Ms., quæ de eo in scriptis nostris invenio asserta, hodie seu tertio Nonas Octobris obiisse asseritur, ideoque a 22 Septembris, qua Menologio Cisterciensis ab Henriquezio inscribitur, in Opere nostro huc fuit remissus. Verum Acta ea non multum, ut comperio, differunt ab ejusdem Sancti Actis, e quibus in Cistercienses Annales, a se conditos, varia Fragmenta intulit Angelus Manrique; in his autem (adi dictorum Annalium tom. III, pag. 256) S. Mauritius non tertio Nonas, sed tertio Idus seu die 13 Octobris diem clausisse extremum affirmatur: error adeo in ea, quæ penes nos sunt, Acta forte irrepperit. Ut sit, Mauritius equidem, qui præterea ab Henriquezio peperam vocatur abbas Sancti Martini, erroreque, hinc verosimillime nato, a Sigismundo Alberti in Alphabetico Ordinis Cisterciensis Sanctorum Catalogo in duos diversos Mauritos distrahitur, non magis hac die, quam 22 Septembris, qua ex dictis ab Henriquezio annuntiat, cultu ecclesiastico a Cisterciensibus afficitur; afficitur vero (vide Propria Ordini Cisterciensis Sanctorum Officia, uti etiam magni Bullarii Romani tom. VI emissum de his anno 1710, F
- die

A die 25 Septembris a Clemente XI Papa decretum) tertio Idus, seu die, qua propterea de illo, etiam tunc in Sanctis Cisterciensibus a Chalemoto, et in Martyrologio Cisterciensi, quod ad calcem Romani, anno 1749 Romæ excusi, adjicitur, celebrato, ex instituti nostri ratione nobis erit agendum, XIII Octobris
 S. Teresiam virginem Antonius Balinghem in Ephemeridibus Marianis, et aliquot Kalendaria hoc die commemorant. Colitur celeberrima hæc virgo, Fratrum ac Sororum Ordinis Carmelitarum arctioris observantiæ mater ac magistra, die quo ejusdem gesta illustranda venient, XV Octobris

D S. Mamelchtha seu Mamelta martyr hodie annuntiat in variis sacris Græcorum Fastis, et ex his a Castellano in Martyrologio Universali: nos de hac Sancta, nisi forte quidquam, quominus in Opere nostro locum obtineat, obstare inveniat, agemus ad diem, quo in Romano hodierno signatur, XVII Octobris
 S. Severini, Coloniensis episcopi, Translatio hodie signatur in Ms. nostro Florario Sanctorum, atque in aliquot editis Usuardini Martyrologii auctariis apud Sollerium nostrum. Colitur ille, ac Martyrologio Romano inscriptus est, dabiturque XXIII Octobris

DE S. THRASEA EP. MARTYRE

VEROSIMILIUS SMYRNÆ IN ASIA MINORI.

SYLLOGE CRITICA.

AUCTORE
 C. B.

B ANNO CIRCITER
 CXXXI.
 Sanctus, qui a martyrologis,

Martyrologium Romanum Parvum seu Vetus hodie Eumeniæ, quæ Phrygiæ Pacatianæ in Asia Minori civitas est, a Turcis modo Eixalhisar seu Einashisar nuncupata, S. Thraseam episcopum martyrem brevier his verbis annuntiat: Eumeniæ Thraseæ episcopi, ad Smyrnam coronati, qui unus fuit ex antiquis. Martyrologii illius antiquissimi auctor, qui S. Thraseæ (neque enim hunc cum S. Tarso, ad XVII Octobris in Hieronymianis Phrygiæ adscripto, puto eundem) e cunctis martyrologis primus meminit, annuntiationem hanc ex Eusebii per Rufinum interpolati, quem sæpissime etiam alibi ductorem sequitur, lib. v, cap. 24 verosimillime deprompsit; ibi quippe Polycrate Ephesiorum episcopo in litteris, ad S. Victorem I Papam pro ea, secundum quam Asiani Paschale festum luna decima quarta celebrabant, consuetudine tuenda exaratis, charissimos inter viros, qui hanc in Asia servassent, Thraseas episcopus recensetur hoc modo: Similiter et Thraseas episcopus apud Eumeniam, sed apud Smyrnam martyrio consummatus*. Quæ verba cum quantum ad substantiam præcipuam idem, quod adducta Romani Parvi annuntiatio, significent, verosimillimum sane est, hanc ex illis, ac proin ex interpolato per Rufinum Eusebio, profuzisse.

* consummatus

etiam antiqui seu classici, hodie celebratur.

* Thraseæ

2 Porro non solus Romani Parvi auctor, verum præter recentiores bene multos, quos hic recensere operæ pretium non est, tres insuper alii martyrologi antiquiores seu classici, Ado scilicet, Usuardus et Notkerus, Sanctum hodie pariter celebrant; ac prior quidem ex his oratione paulo prolixiori id præstat. Animadvertit nimirum, apud Rufini Eusebium mentionem fieri Thraseæ non solum loco proxime cit., verum etiam lib. v, cap. 18, ubi hæc occurrunt: Meminit autem (Apollonius scilicet in libro, contra Montanistas scripto) et Thraseæ* cujusdam martyris, qui, quasi ex traditione priorum, se accepisse asseruerit, Salvatorem præcepisse discipulis suis, ne ante duodecimum annum ab Jerosolymis discederent; hinc breviori, quam Romanum Parvum suppeditat, annuntiationi hanc paulo auctiorem substituit: Apud Eumeniam beati Thra-

seæ episcopi, apud Smyrnam martyrio consummati, qui unus ex antiquis, quasi ex traditione priorum se accepisse asseruit, Salvatorem præcepisse Apostolis suis, ut ante duodecimum annum ab Jerosolymis ne discederent. At vero an consilio sat probando id fecit Viennensis martyrologus?

3 Neutiquam sane: prava enim Eusebii facta per Rufinum interpretatione deceptus Thraseæ perperam attribuit, quod ad Apollonium apertissime refert Eusebius. Ut res manifesta evadat, ipsum textum Græcum, quem hic scriptor lib. pariter v, cap. 18, de Apollonio scriptore, ut ait, ecclesiastico faciens sermonem, suppeditat, consulamus. Sic habet: Και Θρασα δὲ τῶν τότε μαρτυρῶν μνημονεύει. Ἐτι δὲ ὡς ἐκ παραδόσεως τοῦ Σωτήρα φησὶ προστεταχέναι τοῖς αὐτοῦ ἀποστόλοις ἐπιδοδεῖν ἕσπερ μὴ χωρισθῆναι τῆς Ἱερουσαλῆμ. Quibus verbis sane, non quam illis loco proxime cit. adaptavit Rufinus, sed hæc, uti quisque, non penitus in lingua Græca peregrinus et hospes, fatebitur, interpretatio convenit: Meminit etiam (Apollonius scilicet) cujusdam Thraseæ ex illorum temporum martyribus. Ad hæc tamquam ex traditione refert, Salvatorem Apostolis suis præcepisse, ne intra duodecim annos Hierosolymis discederent; ubi assertum de intellectu ex traditione præcepto, quod Servator Apostolis dederit, apertissime ad Apollonium refertur, ac proin Thraseæ e prava Eusebii per Rufinum interpretatione ab Adone, quem hac in re secutus etiam est Notkerus, perperam adscribitur.

asseruisseque quod non asseruit, ab Adone ex Rufino refertur.

F

4 Consultius sane, assertione illa penitus neglecta, Adonianam annuntiationem ita contraxit Usuardus: In Eumenia beati Thraseæ* episcopi, apud Smirnam martyrio consummati. Nec sic tamen omnimodæ accurrationis laudem meretur is martyrologus. Cum enim Sanctum Smyrnæ martyrio coronatum notet, perperam eum, Adonis et Romani Parvi insistentis vestigiis, Eumeniæ annuntiat. Rem sic ostendo. Nec genuinus, nec interpolatus per Rufinum Eusebius, ex qua S. Thraseæ in Fastos sacros jam laudatos commemoratio primitus fuit illata, mentionem cultus ecclesiastici, qui illi aliquando Eumeniæ fuerit delatus, uspiam facit, ut verosimillime Sanctus ibidem sacro hoc honore, utpote qui nec aliunde possit

perperam ab Usuardo et aliis *Thraseæ

sacro